GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. kr. 15., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., Inseracyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 10. Sobota 12. stycznia 1850. Rok bieżący gazety 39.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 3. stycznia. Na założenie galicyjskiego funduszu inwalidów wpłynęło ze składki urządzonej przez gr. k. proboszcza w Zawałowie 4 złr. m. k.

Na założenie funduszu inwalidów dla cyrkułu Stanisławowskiego wpłynęły następujące dary: Oderski Karol, rządzca w Solotwinie ofiarował 3r.; Schmidt rachmistrz 1r.; Hauser 1r.20k.; Thurmann, justycyaryusz. 1r.; Krynicki, pisarz. 40k.; Jägermann, amtschreiber 1r.; Roth, 2gi amtschreiber 30k.; Heiser, lekarz kam.. 1r.; Bilaus. posługacz kancel., 20k.; Prouny, nadleśniczy. 3r.; Pietrzycki, leśniczy. 1r.; leśniczy Hauser 1r.; Jakobiczka 1r.; Trambusz 30k.; Czerny 30k.; Krzempicki, amtschreiber, 30k.; kilku poddanych z Sołotwiny złożyło 3r.5k.; gmina Tustan wraz z plebanem ks. J. Bieleckim 3r.; gmina Majdan i Wysoczanka wraz z kapelanem J. Demianowskim 1r.22k.; gm. Temarowce i Siedliska 1r.59k.; gmina Bruszów i Słobudka wraz z plebanem Dymitrem Fanowiczem 6r.48k.; gm. Sielec 2r.; gmina Bludniki wraz z kapelanem ks. J. Rukowskim 1r.30k.; gm. Dubowce wraz z proboszczem ks. Teod. Herasiewiczem 2r.30k.; gm. rus. Jezupol z proboszczem J. Drohomireckim 6r.; gm. Halicz 3r.; proboszcz z Halicza ks. Kornel Lewicki 1r.; J. Kluczenko pleban w Bednarowie 1r.; J. Koblański, kapelan w Niemszynie 30k.; Jan Bobikiewicz, administr. w Sapahowie 20k.; gm. Niemszyn i Ruzdwiany 2r.1k.; gm. Pukazowce i Kurypow 1r.; gm. Cieżów 2r.34k.; gm. Wiktorów 4r.; gm. Załukiew 8r.; gm. Ostrów 1r.; Piotr Clemicz, pleban w Wiktorowie 1r.; J. Kolankowski, pleban w Załukiewie 2r.; Hyacynt Buczacki. pleban w Jarhorowie 2r.30k.; gmina Demianów i administrator Tuszyński Bazyli, 2r.32k.; gm. Krechowce i tamtejszy gr. k. proboszcz Alex. Wiliczkowski 4r.; gm. Olesza 10r.; gm. Kowalówka 4r.3k.; gr. kat. pleban Grabowicz w Kowalówce 1r.; Mrowitz, hüttenmeister w Łanczynie 1r.; Kunz Franciszek, kontrolor 1r.; Kirchner, magazyner, 40k.; Brason, wegmeister 30k.; Schiller, poczmistrz 1r.; Czerny, leśniczy 30k.; Pizar, dozorca, 10k.; Fiedonowicz, g. k. pleban w Łanczynie 1r.; partye w Łanczynie 1r.52k.; gm. Łanczyn 5r.; gm. Dobrołów 2r.20k.; gm. Hrehorów 8r.30k.; g. k. pleban J. Bukowski w Podłużu 2r.; bractwo kościelne w Podłużu 1r.; gm. Podłuże 2r.; gm. Zielona 4r.16k.; gm. Horyblady 20r.35k.; gm. Pałahuże 4r.30k.; gm. Chryplin 9r.; g. k. kapelan Teodor Janikowski 1r.; Radzcy foralni w Stanisławowie: Krasnopolski 5r., Paulo 4r.. Sidorowicz 3r., Gołaszewski 5r., Chrzanowski 2r., Teodorowicz 2r., sekretarz Strach 2r.; protokoliści rady: Kluczyński 1r., Kostecki 1r.; auskultanci: Blaszke 40k., Girtler 40k., Petuł 40k., Pinterhofer 1r., registrator for. Swirski 40k.; registrant Kajetanowicz 30k.; regist. Strauss 30k.; expedytor Rożański 1r.; protokolista Broniowicz 40k.; adjunkt Przygocki 1r.; rew. rach. pup. Paternay 3r.; rew. rach. Skrzyszewski 40k.; kanceliści: Nowakowski 45k., Zajączkowski 15k., Kondzielski 20k., Knisch 40k., Gramczyński 30k., Serkowski 30k., Tomaszewski 30k.; akcesiści: Teodorowicz 15k., Leixner 15k., Preyer 15k., Bertoni 15k., Strzelecki 15k.; praktykant Mogilnicki 15k.; komornicy: Sypniewski 1r., Zajączkowski 1r., Manasterski 2r.; adjunkt fiskalny Baygar 5r.; Dawid Horowitz, kupiec ze Lwowa wraz z Wertheimsteinem. handlarzem z Wiednia, który nabył w drodze licytacyi państwo Tłumacz, 100r., g. kat. pleban Gliński w Kośmierzynie 1r.; gm. Kośmierzyn 2r.; gmina Uście 14r.7 1/2k., gm. Nowosiółka 3r.; gm. Karaitów w Haliczu 10r.; W. Jasiński, komisarz drogowy, 2r.; J. Zappe. wegmeister, 30k.; wegmeistrowie: Karol Wilfing 30k., Jan Borecki 30k., Adam Filipecki 30k., J. Siedmiopräg 30k.

Lwów, 8. stycznia. Przy wyszukaniu lokalu dla c. k. podatkowego urzędu w Gródku, oświadczył tamtejszy magistrat razem z wydziałem miejskim z własnego popędu, że na ten cel odstąpi bezpłatnie stosowną lokalność w gmachu ratusznym, postara się o potrzebne skrzynie kasowe i inne urządzenia, i z funduszu miejskiej kasy każe przez całą tegoroczną zimę opalać te ubikacye dla dobra publicznego skarbu bezpłatnie.

C. k. rząd krajowy ma sobie za przyjemność podać ten patryotyczny postępek magistratu i gminy miejskiej z wyrazem najszczérszej podzięki do wiadomości publicznej.

Lwów, 7. stycznia. Przełożony Tarnowskiego okręgu, kameralny radzca Rischka, zrobił na pamiątkę powróconego pokoju między urzędnikami administracyi Tarnowskiej, oficyalistami tamtejszego głównego urzędu dochodów skarbowych i między siódmą i ósmą sekcyą straży finansowej składkę z dobrowolnych darów na założenie prowincyalnego funduszu dla inwalidów, na którytо cel wpłynęła kwota 120 złr. 1 kr. m. k.

C. k. rząd krajowy poczytuje sobie za przyjemny obowiązek podać ten patryotyczny czyn do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

(Odmiany w materyalnej części austryackich kodexów kryminalnych.)

Wiedeń, 5. stycznia. Równocześnie z regulaminem postepowania w sprawach kryminalnych wejdą także w używanie postanowienia względem odmian materyalnej części austryackich kodexów kryminalnych. Zupełne przerobienie kodexu kryminalnego jest przedmiotem tak wielkiej wagi, iż ministeryum postanowiło dzieło to w drodze konstytucyjnej za wspólnym udziałem sejmu państwa w życie wprowadzić. Tylko te odmiany, których nagłość takiej zwłoki niedopuszcza, mają być przedsięwzięte w drodze rozporządzeń. Do tego należy zniesienie robót publicznych, których niestosowność dowiedzioną jest jednozgodnemi relacyami sądów kryminalnych ze wszystkich części monarchii, — ograniczenie zbrodni złośliwego uszkodzenia cudzej własności na wypadek, jeżeli wyrządzona lub zamierzona szkoda przewyższa sumę 5 zr. m. k. — ograniczenie zbrodni turbacyi religijnej na czynności oznaczone w §. 107 lit. a. i b. kod. krym. 1. część; — zniesienie karygodności podpalania w wypadkach §. 148 lit. g. kod. krym. 1. część, nakłaniania poddanych austryackich do osiadania w obcych krajach i zamierzonego samobójstwa. — Otwarcie pieczęci sądowej uznane będzie jako przewinienie (Vergehen), a powrót wydalonego z kraju jako przestępstwo (Uibertretung) i wykreślone będzie z kategoryi zbrodni. Równie te na przyszłość nakłanianie do nadużycia władzy urzędu tylko wtedy ma być uważane za występek, jeżeli zamierzano uwiedzenie sędziego cywilnego lub kryminalnego, przysięgłego lub prokuratora państwa, albo przy nadaniu posady lub w decyzyi w sprawach publicznych nakłonienie drugiego urzędnika do parcyalności lub do przekroczenia swego obowiązku urzędowego, w innych zaś wypadkach za przewinienie. Kradzieże przytoczone w §§. 154 lit. a. i 156 l. kod. krym. 1. część, jeżeli nieprzewyższają sumy 5 zr. m. k. mają tylko jako przestępstwa być karane. Z powodu dowiedzionej przez częste fałszowanie paszportów i książek czeladników (Wanderbuch) niestósowności postępowania w sprawach naśladowania lub fałszowania dokumentu publicznego, postanowiono, że te uczynki tylko wtedy karane być mają jako zbrodnie, jeżeli ich powodem był zły zamiar, supponowany w §. 176 kod. krym. 1. części we wszystkich innych przypadkach, jako przestępstwa.

Powtórne usiłowania nakłaniania żołnierzy do złamania przysięgi i do buntu, których się w ostatnich latach dopuszczały osoby stanu cywilnego, dowiodły niedostateczność dotychczasowego austryackiego prawodawstwa karnego, które tylko nakłanianie do dezercyi zagraża karą. Uznano przeto za rzecz potrzebną, nakłanianie żołnierzy do naruszenia zaprzysiężonej wierności i nakłanianie ich do buntu przeciw przełożonym lub ich rozkazom służbowym, równie jak w ogóle przeciw regulaminom służby, stawić na równi z występkiem

ułatwienia pomocą ucieczki ze służby wojennej i karać więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku.

Wyjąwszy tę małą liczbę odmian zostają przepisy materyalnej części naszego kodexu kryminalnego zupełnie prawomocne.

Te krótkie uwagi będą zapewne dostateczne do zwrócenia uwagi czytelników naszych na te ważne prace prawodawcze, które nowej organizacyi sądów dopiero zdołają nadać wartość i życie.

(Arcyksiążę Jan. — Jeneralne zgromadzenie wydziału banku narodowego. — Wypadek na kolei żelaznej. — Pan Prokesch de Osten.)

Wiedeń, 7. stycznia. Według odebranej depeszy telegraficznej przybył Jego Cesarzewicz. Mość Arcyksiążę Jan wczoraj popołudniu do Salzburga, a dziś rano udał się na Lambach w podróż do Wiednia, gdzie dnia 9. b. m. stanąć zamyśla.

Właśnie otrzymaliśmy wiadomość o odbytem dzisiaj jeneralnem zgromadzeniu wydziału narodowego banku. Ponieważ w tej mierze będzie oprócz tego publikowane obszerne sprawozdanie urzędowe, a że ten ważny przedmiot zajmuje w wielkim stopniu uwagę publiczną, przeto podajemy naszym czytelnikom tymczasem niektóre szczegóły tego posiedzenia. Gubernator banku zagaił sesyę mową, przeciw której z żadnej strony nic nie zarzucono. Poczem baron Stifft zaproponował wyznaczyć komitet do rozpoznania pieniężnego obrotu dyrekcyi banku. Dyrektor banku baron Eskeles popierał jak najmocniej ten wniosek i nadmienił, że przez takie rozpoznanie spodziewa się dyrekcya najświetniejszą uzyskać satysfakcyę za doznane zaczepki. Gubernator banku nadmienił przeciw temu, że zaproponowane postępowanie nie zgadza się z regulaminem. Podczas głosowania odrzucono propozycyę pana Stifft. Potem pan Foges zaproponował zmienić § 24 statutów bankowych względem liczby członków wydziału, gdyż teraźniejszy jego skład służył za powód do bezzasadnego powstawania na dyrekcyę banku. Względem tej propozycyi zapadła uchwała pozostawić dyrekcyi banku inicyatywę do zmienienia statutów. Następnie dyrekcya banku zaproponowała wymierzyć tegoroczną dywidendę po 40 r. m. k. za akcyę a pan Schöller popierał ten wniosek. Przeciwnie zaś pan Foges zaproponował wymierzyć dywidendę po 55r. za akcyę, i dodał, aby do wysokiego ministeryum finansów podać osobną prośbę, by nie zmniejszało wymiaru tych dywidend. Ministeryalny komisarz i radzca pan Radda przytoczył pokrótce niektóre powody przeciw zbyt wysokiemu wymiarowi dywidend w ogólności. Oznajmił oraz, że rada ministeryalna postanowiła wyznaczyć dywidendy po 35r., i kazał głosować nad zapytaniem, czy wydział banku zgadza się z tem mniejszem wyznaczeniem dywidend, czy nie. Jednakże podczas wotowania obstawał wydział za wyznaczeniem dywidend po 40r., równie jak i za propozycyą podania osobnej prożby do ministeryum finansów względem potwierdzenia tej uchwały. Potem przystąpiono do wyboru dyrektorów. Obrani zostali powtórnie dotychczasowi dyrektorowie Benvenuti, Coith i Wertheimstein; nowo obrani są Königswarter 31 i baron Stifft 20 głosami; a na przypadek, jeźliby który z obranych nieprzyjął wyboru, dano bankierowi Robert 19 głosów, i na tem zakończyło się posiedzenie, którego rezultat położy zapewnie koniec żywej w tej mierze polemice dzienników.

Z Szczakowy donoszą o bardzo smutnym wypadku na kolei żelaznej. Dnia 3. b. m. o pół do siódmej zrana uderzył jadący z Mysłowic pociąg tak gwałtownie o pociąg rosyjski, który w równym czasie odjechał z Maczek, że urzędnikowi przy kolei żelaznej Iżyckiemu zgruchotał obie nogi, i kilka wagonów krakowskiego pociągu częścią połamał, częścią uszkodził. Przyczynę tego wypadku przypisuje opinia publiczna urzędnikom kolei żelaznej w Maczkach.

Wczoraj przybył tu c. k. poseł przy dworze Berlińskim pan Prokesch de Osten, dla uporządkowania niektórych stosunków familijnych.

(Obwieszczenie urzędowe.)

Peszt, 2. stycznia. Dzisiejsza Pesther Zeitung zawiera w urzędowej części następujące obwieszczenie:

Ponieważ z niemałem zadziwieniem mojem przedłożono mi liczne zażalenia względem nałożonych samowolnie sekwestracyj, a teraz już nie istnieją powody, z którychby c. k. armia tudzież inni komisarze wojskowi, albo polityczne władze były upoważnione sekwestrować majątek tych, którzy mieli czynny udział w rewolucyi w koronnym kraju węgierskim; przeto uznałem za rzecz potrzebną, zastanowić w politycznej drodze wszystkie sekwestracye, i rozporządzam, żeby każdy wypadek względem sekwestracyi majątku za udział w rewolucyi, przedkładano do decyzyi wojennego sądu w przynależnym dystrykcie; gdyż tylko sądy wojenne upoważnione są do rozstrzygnięcia, czy jaka osoba miała uczestnictwo w rewolucyi lub nie.

Osobom, które mają zażalenia z powodu nałożonych dotychczas sekwestracyj, pozwalam w przeciągu 50 dni podać do komendy armii, swe przedstawienia, które do przynależnej dystryktowej komendy adresować należy.

Ameryka.

(Położenie jenerała Taylor i jego gabinetu.)

Prezydent Stanów zjednoczonych, jenerał Taylor i jego gabinet znajdują się w szczególnem bardzo położeniu. Pojawienie się w stronach północnych osobliwie licznych Freesoilów (niedopuszczających w nowych terytoryach żadnego niewolnictwa) pomieszało wszelkie kombinacye stronnictw i odjęło prezydentowi — który wizbie reprezentantów nie może liczyć na przychylną sobie w każdym razie większość a w senacie ma nawet przeciw sobie większość demokratyczną — wszelką według europejsko-konstytucyjnych pojęć podporę, mogącą administracyę jego utrzymać. Kiedy więc według pojęć europejskich upadek jego byłby nieodzowny, bronią go przecież mądre instytucye krajowe; bowiem jak długo rządy jego trwać będą, tak długo żadna opozycya niezdoła władzy jego ograniczyć, a chociaż izbie reprezentantów nie może woli swej narzucić, to też i odwrotny nie może zajść wypadek, a poważne wotum jego zdoła unieważnić wszelkie nie po jego myśli zapadłe uchwały.

Hyszpania.

(Porządek i system konstytucyjny utrwala się coraz mocniej.)

Madryt. Pod sprężystą administracyą ministeryum jenerała Narvaez poczyna Hyszpania przychodzić do sił po długoletniej politycznej swej walce. Z przywróceniem znowu porządku silną ręką utrzymywanego, rozwijają się coraz bardziej materyalne siły kraju, a system konstytucyjny utrwala się mocniej z każdym dniem. Jest nawet nadzieja, że rząd jeszcze na tej sesyi przedłoży kortezom projekta tyczące się regulacyi długów krajowych, przy której-to kwestyi cała prawie Europa jest interesowaną.

Anglia.

(O zawikłaniu między Anglią i Stanami zjednoczonemi. — Protekcyoniści irlandzcy i manifestacye przeciwko nim. — Akt nawigacyjny.)

Londyn, 2. stycznia. Co się tyczy zawikłania między Anglią i Stanami zjednoczonemi Ameryki północnej względem centralizacyi państw amerykańskich, czytamy w United Service Gazette: „Przed kilku tygodniami donosiliśmy, że kontradmirał Hornby, naczelny wódz na Cichym Oceanie otrzymał rozkaz, z wszystkiemi wojennemi okrętami, jakie tylko zebrać może, popłynąć z Valparaiso do Nicaragua i oddać swą eskadrę do dyspozycyi angielskiego sprawującego interesa dla ochrony angielskich interesów przeciw samowolnemu postępowaniu Amerykanów w okolicach tamtejszych. Możemy się spodziewać, że także wiceadmirał lord Dundonald, naczelny wódz w Indyach wschodnich w tymsamym zamiarze popłynie ku wybrzeżu Mosquito ze wszystkiemi okrętami, jakie tylko w tamtejszej stacyi do siebie ściągnąć zdoła.

Protekcyoniści irlandzcy zaproszeni są zgromadzić się dnia 17. b. m. w rotundzie Dublina dla naradzenia się nad adresem, który ma być doręczony królowej, i przygotowania petycyi do parlamentu przeciw wolnemu handlowi i ustawie o ubogich. Między uczestnikami w ruchu protekcyonistów irlandzkich znajdują się lord Glengall, Hertford, Downshire, Miltown, Mayo, Germanstown, Shannon, Bandon, Enniskillen, członkowie parlamentu pułkownik Chatterton, pułkownik Dunne, Sir Lucius O'Brien i James Hamilton. — Z drugiej strony donoszą z Templemore w hrabstwie Kerry o stanowczej manifestacyi przeciw protekcyonistom. Na odbytem tamże posiedzeniu zgodzono się na petycyę do parlamentu, w której między innemi wyrażono, że tylko wolnemu przywozowi zboża należy przypisać, że się liczba tych, którzy w Irlandyi z głodu pomarli, o kilka tysięcy nie pomnożyła. Proszą oraz parlament, aby podszeptów partyi nie brał za głos całego narodu. Następnie żąda petycya, aby dzierżawca otrzymał indemnizacyę za polepszenia, które na uprawianym przez siebie gruncie przedsięwziął.

Akt nawigacyjny, który z dniem 1. stycznia wszedł w moc obowiązującą, zawiera następujące postanowienia względem handlu na wybrzeżu: 1) Żadne towary lub pasażery niemogą być na innych jak tylko na angielskich okrętach wzdłuż wybrzeża od jednej części zjednoczonego królestwa do drugiej, albo od zjednoczonego królestwa do wyspy Man, lub na odwrót z wyspy Man do zjednoczonego królestwa przewożone. 2) Tylko na angielskich okrętach wolno towary lub pasażerów z wysp Guernsey, Jersey, Alderney i Sark do zjednoczonego królestwa i na odwrót ztamtąd do wymienionych wysp przewozić. 3) To samo postanowienie służy także dla żeglugi między czterma wymienionemi wyspami. 4) Żegluga przy wybrzeżach pojedyńczych posiadłości angielskich w Azyi, Afryce lub Ameryce ograniczona jest również na statki angielskie. 5) Królowa może uchwałą na tajnej radzie uregulować komunikacyę między sąsiedniemi koloniami tudzież handel nadbrzeżny. Handel na wybrzeżach indyjskich ma uregulować jeneralny gubernator Indyów. Wyjąwszy te postanowienia nie ma miejsca żadne ograniczenie.

Francya.

(Posiedzenie izby prawodawczej z d. 3. stycznia.)

Paryż, 3. stycznia. Dzisiejsze posiedzenie zgromadzenia narodowego było bardzo burzliwe lubo dyskusya nic niezawierała zajmującego. Prezydujący chciał odmienić ogłoszony wczoraj rezultat głosowania nad ustawą przeciw nauczycielom w szkołach ludu z powodu błędów wynalezionych przez sekretarzy po posiedzeniu. Temu sprzeciwiła się lewa strona a nawet część prawej z wielką gwałtownością, kilku reprezentantów zabrało głos, aby zaprotestować przeciw usterkom osobiście ich się tyczącym a umieszczonym w Monitorze przy wyliczaniu głosów za i przeciw danych podczas głosowania. Po trzygodzinnych rozprawach i hałasach nie zdecydowano, czyli wczorajsza uchwała jest ważna lub nie. Deputowani obudwóch stronnictw przechadzali się między ławkami, by zbierać głosy spodziewając się z pewnością powtórnego głosowania. Zgromadzenie w żaden sposób niemogło się zgodzić na to, czyli wczorajsze głosowanie ma być ważne, lub czyli dziś ogłoszony rezultat wczorajszego głosowania ma zająć miejsce ogłoszonego wczoraj rezultatu. Nareszcie porozumiano się względem uznania nieważności wczorajszej uchwały, co większością 371 głosów przeciw 248 przyjęto. Potem przystą-

piono do nowego głosowania nad nagłością projektu ustawy przeciw nauczycielom szkół wiejskich. Tą razą okazuje się 329 głosów za nagłością a 303 głosów przeciwnych. Lubo i tą razą zaszła nieregularność, iż przy 629 kartkach balotowania tylko 623 gałek znaleziono w urnie kontrolującej, jednak prezydujący ogłosił przyjęcie nagłości projektu ustawy jako rezultat głosowania, poczem posiedzenie zamknięto.

(Posiedzenie izby prawodawczej z d. 4. stycznia.)

Paryż, 4. stycznia. Na dzisiejszem posiedzeniu zgromadzenia narodowego tak było powszechne uczucie wstydu z powodu wczorajszego anarchicznego zajścia, iż we wszystkich ławkach widoczne panowało zniechęcenie. Posiedzenie też było spokojne. Kwestya La Plata była głównym przedmiotem dzisiejszej dyskusyi. Komisya złożyła sprawozdanie nad poprawką pana Rance. Komisya akceptuje zasadę poprawki t. j. aby rząd silnie popierał układy dla osiągnienia pomyślnego skutku, lecz się oświadcza przeciw kredytowi 10 milionów, których zezwolenia dla rządu pan Rancé się domagał. Minister spraw zagranicznych jen. Lahitte wystąpił przeciw tej uchwale komisyi, atoli dzisiejsza jego mowa równie niepomyślne zrobiła wrażenie, jak mowa miana podczas pierwszej dyskusyi nad tym samym przedmiotem. Wyjąwszy energiczną mowę admirała Dupetit-Thouars za expedycyą była debata nudna i rozwlekła. Jutrzejsza dyskusya będzie zapewne więcej zajmująca, ponieważ panowie Berryer i Thiers mają zabrać głos za expedycyą. Jeżeli ci dwaj znakomici mowcy w samej istocie za expedycyą się oświadczą, natenczas rząd pewną poniesie klęskę. Jeżeli zaś będą milczeć, natenczas gabinet może będzie miał za sobą małą większość.

(Poczta francuska z dnia 2. stycznia.)

Paryż, 2. stycznia. Przedwczoraj rozdano między członków zgromadzenia narodowego sprawozdanie komisyi względem traktatu między Francyą a Chili. Traktat sam został pochwalony, lecz artykuły dodatkowe tyczące się wykonywania prawa żeglugi i koncesyi cłowych, któreby Chili innym mocarstwom zrobić mogło, niepodobały się komisyi.

Przy dyskusyach w wydziałach nad projektem ustawy tyczącym się likwidacyi dawnej listy ciwilnej, oznajmił p. Dupin, że część majątku tego sprzedano już za 6 do 7 milionów i że obecnie drugie tyle na sprzedaż jest wystawione. Według jego zdania trzeba będzie przynajmniej jeszcze jednego roku do ukończenia spraw listy ciwilnej. Starano się kilkakrotnie tak we Francyi jak zagranicą zaciągnąć pożyczkę na własność listy ciwilnej, co jednak pomimo wszelką pewność hypoteki dotąd żadnego nieodniosło skutku. W końcu oświadczył p. Dupin, iż sekwestracya dóbr księcia Aumale wcale usprawiedliwić się nieda, ponieważ tenże niema wierzycieli.

W gwardyi narodowej paryskiej zaszła z powodu powstania lutowego zupełna rewolucya. W lutym liczyła gwardya narodowa 58.000, pod rządem prowizorycznym 241.884 ludzi. Teraz liczy tylko 100.585, więc o 42.000 ludzi więcej aniżeli za Ludwika Filipa, a 141.000 mniej jak pod rządem prowizorycznym. Druga legia licząca 13.491 ludzi zajmuje pierwsze miejsce, dziewiąta zaś licząca 3504 ludzi jest najsłabsza. Gwardya narodowa dzieli się na 12 legionów i kosztuje miasto Paryż rocznie 1.081.129 franków. Budżet z roku 1848 uregulowany w roku 1841 wyznaczył na to tylko 873.064 franków.

Lamartine spodziewany jest temi dniami w Paryżu. Słychać że już o tyle jest zdrów, iż może uczęszczać do izby.

Coraz więcej potwierdza się wiadomość, że porty w Civitavecchia i w w Ankonie utracą swoje przywileje. Słychać iż rząd papieski tym sposobem myśli napełnić swoje kasy.

Na końcu swojej mowy dziękczynnej za ofiarowaną mu szpadę honorową rzekł jenerał Changarnier: „Spodziewam się, że ta szpada będzie dla mnie tylko drogą pamiątką Waszego szacunku i przychylności. Gdyby jednak anarchia jeszcze raz ważyła się podnieść głowę, lub gdyby Francya w granicach swoich była zagrożona, natenczas moje uczucie powinności, które nawet przeciwnicy nasi uznają, nie dopuści, aby ta broń nieczynnie spoczywała w pochwie.

Dziennik „Constitutionel“ pochwala zachowanie się armii w ciągu rogu 1849 i oświadcza się z nadzieją, że armia francuska i nadal będzie szkołą powagi, poświęcenia i patryotyzmu, równie jak najsilniejszą obroną społeczeństwa ku pomyślności Francyi.

Organ ministeryalny „Constitutionel“ karci dobitnemi słowy zgromadzenie narodowe za przedwczorajszą uchwałę. Obwinia izbę, iż lekkomyślnie po zupełnie zawiłej debacie przyjęciem poprawki głosowała o pokój i wojnę. Dzienniki legitymistów zaś robią rządowi największe wyrzuty, iż najmniejszego niema starania o honor i wielkość imienia francuskiego i tylko nasyca radość Anglii z powodu smutnej roli, jaką Francya odgrywa. Dziennik „Opinion publique“ powiada, że najsamprzód zniesiono legitymistyczność, a potem formę monarchiczną w ogóle, teraz zaś obawiać się należy jeszcze trzeciej rewolucyi, po której nic innego nie pozostanie jak powiedzieć: „Niemasz już Francyi!“ (P. S. A.)

(Poczta francuska z dnia 3. stycznia.)

Paryż, 3. stycznia. Na onegdajszem przyjmowaniu w pałacu Elysée wpadło wszystkim w oczy, że instytut Francyi, który za Napoleona zawsze najsamprzód był przyjmowany, przyszedł z kolei całkiem ostatni. Ludwik Bonaparte miał na sobie, jak zwykle przy takich uroczystościach, mundur jenerała gwardyi narodowej i wielką wstęgę legii honorowej. O przyjęciu narodowego zgromadzenia w Elysée nie masz w Monitorze żadnej wzmianki. Jakoż zgromadzenie to jako urząd nie wystąpiło, tylko niektórzy członkowie jego przybyli jako osoby prywatne. Estafette nadmienia o bardzo obszernem poselstwie, które prezydent Bonaparte przedłoży narodowemu zgromadzeniu. Według dziennika Patrie jenerał dywizyi Jerome Bonaparte, gubernator inwalidów, z którym jego kuzyn, prezydent republiki, miał się teraz całkiem pogodzić, mianowany jest marszałkiem Francyi. Podpisany wczoraj przez Ludwika Bonapartego dekret będzie w krótce w Monitorze umieszczony.

Komisya zajmująca się rozpoznaniem wniosku do ustawy w sprawie La Plata, naradzała się wczoraj nad poprawką pana de Rance, którą zamyślono otworzyć rządowi kredyt 10 milionów na zbrojną negocyacyę. Ministrowie wojny, spraw zagranicznych i sprawiedliwości udali się do zebranej komisyi, gdzie obstawali przy swoich już na zgromadzeniu wyrzeczonych zdaniach. Większość komisyi miała postanowić przystać wprawdzie na zasadę poprawki pana de Rancé, ale zmienić dosłowne jej brzmienie. Sprawozdawca komisyi, pan Daru, otrzymał polecenie sformułować namienioną uchwałę, gdyż jeszcze dziś będzie zgromadzeniu przedłożona. Według dziennika Patrie niektórzy członkowie mniejszości, którzy głosowali przeciw poprawce pana de Rance, chcieli zaproponować unieważnienie rzeczonego głosowania. Jednak to nie nastąpiło na wczorajszej sesyi.

W skutek okólnika, który minister spraw wewnętrznych wydał do prefektów względem pozostałych bez pensyi żołnierzy z czasów cesarstwa, nadesłano już przeszło 20,000 próśb, i sądzą powszechnie, że się ta liczba do 80 a nawet 100,000 wzmoże.

Do tutejszej kasy oszczędności włożono zeszłego roku przeszło 15½ miliona franków, a niecofnięto jeszcze nawet trzech milionów. Podczas pierwszego kwartału z roku 1849 wniesiono tylko połowę tyle, jak w drugiem ćwierćroczu. W końcu roku dłużna była kasa oszczędności 172,682 osobom, które wniosły wkładki, sumę 23,093,618 franków.

Szwajcarya.

(Kwestya stopy monetowej. — Emigracya. — Niedołężność rady federacyjnej w obec kantonów.)

Zuryk, 31. grudnia. Żadna ze spraw dzisiejszych niezajmuje bardziej publiczności i dziennikarstwa, jak kwestya stopy monetowej. Jak wiadomo oświadczyła się już rada stanów po żwawej dyskusyi za francuzkim systemem monety, i prawie niepodlega już żadnej wątpliwości, że i rada narodowa tym samym pójdzie torem. Wszelako znaczna większość ludności w Szwajcaryi wschodniej, która we wszystkich przemysłowych i handlowych stosunkach swoich wyznaje swe powinowactwo z Niemcami, oświadcza się stanowczo przeciw temu. — Wychodźców już bardzo mało u nas; po największej części wyjechali już do Anglii lub Ameryki, a prawdę mówiąc, lud nasz nie bardzo im sprzyja. — Rada federacyjna okazuje się dość niedołężną w obec kantonów pojedyńczych; szczególnie zaś w obec kantonu Genewy, gdzie samowładzca Fazy każe jak najspieszniej demolować fortyfikacye, nietroszcząc się bynamniej o orzeczenie zawarte w 21 artykule konstytucyi federacyjnej. Duch jej wprawdzie dość skrzętny, lecz ciało niemocą zdjęte. A przecież obok ustaw należytych byłaby silna władza wykonawcza wcale na swojem miejscu, przynajmniej na tak długo, dopokąd ludzi niepostąpią w rozsądku tak dalece, by dobrowolnie ulegali prawom, a rządy kantonalne niezmądrzeją do tyla, by postępowaniem swojem w obec zwierzchności federacyjnych dawały zbawienny przykład drugim. Wszelako szanowna nasza rada federacyjna, jak to poświadcza dzisiejszy stan rzeczy, wyposażona nader skąpo władzą wykonawczą, i dlatego też użalanie się nasze na brak energii w radzie federacyjnej jest częstokroć tylko wyznaniem własnych błędów naszych. (D. R.)

Belgia.

(Hrabia Eduard Wojna †.)

Bruksela, 2. stycznia. Dzisiaj zrana umarł tu Jego Excel. hrabia Edward Wojna, c. k. rzeczywisty podkomorzy, Feldmarszal-lieutenant i nadzwyczajny poseł Jego Mości Cesarza Austryi przy tutejszym król. dworze.

Włochy.

(Turyńska izba deputowanych.)

Izba Turyńska ukończyła nareszcie ukonstytuowanie biór prezydyalnych, a pomnąc na zadanie swe pojednawcze wykluczyła od wyborów mężów radykalnego wyznania politycznego. Pinelli, prezydent izby deputowanych, należy do prawego centrum. Wice-prezydenci Demarchi i Palluel są także konserwatyści. — Dzienniki radykalne opponują mocno przeciw wyborowi p. Palluel. Mają mu to za zbrodnię, że w czasach obnaszania się z projektem zlania Włoch północnych z Piemontem śmiał zapytać izbę, czyli też książę Modeny — którego państwo miało być właśnie do Sardynii wcielone, zrzekł się praw swoich? (Ll.)

Dziennik Turyński „Concordia“ zarzuca prezydentowi izby panu Pinelli, jakoby uchybił przeciw regulaminowi dziennego porządku, w którym stoi wyraźnie, że deputowani mają się podczas swych rozpraw zwracać jedynie do członków izby, — gdy tymczasem prezydent odniósł się do przytomnych słuchaczy na galeryach. Inne postanowienie zabrania prezydentowi przedkładać izbie wnioski, na co tenże jednak nie zważał, mianowicie kiedy proponował izbie, aby nie zajmowała się debatą nad adresem, i by ułożenie tego adresu poruczyła któremu z swych członków. Minister Calvagna odczytał na temże posiedzeniu memorandum, wyliczając w niem zamierzone od rządu ulepszenia i reformy. W końcu zażądał minister finansów umocowania do poboru podatków, gdy tymczasem prezydent ministrów przypomniał izbie, aby zawarty z Austryą pokój potwierdziła,

(Jezuici otwierają kolegium.)

Loreto, 18. grudnia. Dzisiaj otworzyli tu księża Jezuici illiryjsko-bizantyckie kollegium.

(Wiadomości bieżące z Rzymu.)

Rzym, 28. grudnia. Hyszpański jenerał Cordova przybył tu z kilkoma sztabowymi oficerami, i myśli kilka dni zabawić. — Kardynał Lambruschini udał się do Portici dla złożenia papieżowi gratulacyi z powodu uroczystości Bożego narodzenia. Papież odprawił o północy mszę św. O siódmej godzinie zrana odprawił znów drugą w przytomności całej królewskiej rodziny. (Ll.)

Rzym. „Statuto" donosi z Rzymu z dnia 28., że wydalono z kraju 48 szefów korpusów, którzy za rządu republikańskiego pełnili swe funkcye. Utrzymują z pewnością; że papież ma już niecodmiennie 15. stycznia powrócić; z listu jednakże przesłanego od pewnego pułkownika szwajcarskiego do pełnomocnika hanowerskiego w Rzymie, okazuje się jednak, że w Portici o powrocie papieża wcale jeszcze nie przyszło do mowy. — Gubernator w Jesi, p. Salmi, wzbraniał się powtórnie od ogłoszenia austr. proklamacyi i rozporządzeń; temi dniami była u niego rewizya domowa, przyczem znaleziono oprócz przechowanej przezeń różnej broni także rozmaite druki i korrespondencye jego z wychodźcami w Szwajcaryi. Odwieziono go do Ankony i tam przed sąd wojenny stawiono. (Ll.)

Niemce.

(Notyfikacya komisyi związkowej do reprezentantów obcych dworów.)

Frankfurt, 2. stycznia. Lubo obadwa rządy, które mianowały prowizoryczną komisyę związkową, nieprzypisują jej charakteru reprezentacyjnego i lubo nikt niemyśli o notyfikacyi u mocarstw zagranicznych względem rozpoczęcia jej urzędowania, przez poselstwa nadzwyczajne, jednak wczoraj wyszła bezpośrednio z komisyi związkowej notyfikacya do mieszkających tu reprezentantów obcych dworów, z czego wnet się okaże, jakie ci reprezentanci zajmą stanowisko w obec tej prowizorycznej władzy centralnej. Tak n. p. ambasador angielski był dotychczas pełnomocnym ministrem przy federacyi Szwajcarskiej z specyalną misyą przy Jego cesarzewiczowskiej Mości Arcyksięciu Janie — jego więc instrukcye muszą teraz na każdy sposób być odmienione. (B. Z.)

Prusy.

(Protestacye Hanoweru i Saksonii ad acta odłożone.)

Berlin, 5. stycznia. Nowe protestacye Hanoweru i Saksonii niewywarły tu żadnego skutku. Pan Schleinitz bowiem oświadczył bez ogródki panu Könneritz i hrabi Knyphausen przy oddaniu tych protestacyj, iż je poprostu złoży ad acta, ponieważby honor Prus na tem ucierpiał, gdyby rząd pruski zboczył z raz wytkniętej drogi. Na uczynioną uwagę, że lubo już raz rozpisane wybory niemogą być cofnięte jednak zwołanie parlamentu może być odroczone, oświadczył równie stanowczo, iż rząd pruski zgodnie z przymierzonemi rządami postanowił, bezpośrednio po wyborach zwołać parlament niemiecki. Oświadczył oraz, że konstytucya z 26. maja bez odmiany przedłożoną będzie parlamentowi erfurckiemu, że rządy wniosą, aby ta konstytucya w całości została przyjęta, nakoniec iż spodziewać się należy, że temu życzeniu zadość się stanie. Jeżeli to mniemanie ministra jest uzasadnione, to sesya parlamentu w Erfurcie, który jedynie tylko do zrewidowania konstytucyi jest zwołany, nie długo będzie trwała. Ponieważ 26. lutego kończy się mandat pierwszej izby i już z tego powodu rozwiązanie izb nastąpić musi, przeto staje się prawdopodobną pogłoska, że właśnie o tym czasie nastąpi zwołanie parlamentu, z którego też powodu ministeryum pruskie wszelkiemi siłami dążyć będzie do przyspieszenia dyskusyi nad budżetem z roku 1850, aby przynajmniej tę kwestyę przed odroczeniem izb załatwiono. (B. Z.)

Turcya.

(Wiadomości z Bośnii.)

Z nad granicy bośniańskiej, 28. grudnia. (A.Z.) Odbywane dotąd codzień prawie zbory insurgentów bośniańskich ustały od niedawna całkiem, ponieważ ze strony namiestnika Wezyra Tahir baszy zaproponowano im wysłać z grona swego kilku mężów zaufania do Trawnika dla uczestniczenia obradom tamtejszym.

Tę propozycyę namiestnika przyjęto z wielką radością; jakoż natychmiast wybrali insurgenci kilku mężów zaufania z pośród siebie i wysłali ich z tem poleceniem do Trawnika, aby ile możności starali się wymódz korzystne uchwały dla siebie. Równocześnie zjechali do Trawnika także wszyscy wojskowi naczelnicy w Bośnii; a ponieważ obrady tamtejsze dość znacznie już postąpiły, przeto i rezultat ich niezadługo już będzie nam wiadomy. Tymczasem zaczynają już insurgenci lękać się potrosze, aby przy pomocy tak znacznych mas wojska, które w ostatnich czasach wkroczywszy do Bośnii rozłożyły się w Trawniku, Banialuce i Serajevo, niezmuszono ich z przyszłą wiosną do przyjęcia powziętych na pierwszej konferencyi uchwał względem zaprowadzenia nowych podatków. Gdyby zaś insurgenci chcąc koniecznie na swojem postawić, niedali się w żaden sposób nakłonić do przyjęcia tej nowej ustawy podatkowej, wtedy podług wszelkiego prawdopodobieństwa rozpoczęłaby się walka na nowo.

Najgorzej zaś na całej sprawie tej wyszli Rajowie tamtejsi; rząd bowiem chce, aby się przyłączyli do niego, z drugiej zaś strony grożą im insurgenci ciągle krwawą zemstą, jeźliby opuścili ich sprawę. Na doraźnej pomocy zbywa im zupełnie, tak więc znajdują się istotnie między młotem i kowadłem; jeźli bowiem rzucą się na stronę rządu, wystawią się przezto samo na ciągłe prześladowania insurgentów, w przeciwnym zaś razie nieominęłaby ich pewnie na przyszłość dokuczliwa chłosta.

Ogólną liczbę wojska znajdującego się obecnie w Bośnii podają na 30,000 ludzi i 20,000 koni. Temi dniami sprowadzono jeszcze kilka dział i amunicyę. (Oest. Kor.)

Rzecz domowa.

(Wiadomości bieżące ze Lwowa.)

Lwów, 12. stycznia. W tych dniach odbędzie się tu bal na korzyść funduszu inwalidów w połączeniu z grą fantową, dla której Jego Excel. pan Feldmarszałek hr. Radetzky raczył przysłać umyślnie na ten cel przeznaczony 5 stóp wysoki, 4 stóp szeroki portret Jego Mości naszego Najłaskawszego Cesarza Franciszka Józefa.

— W przyszły poniedziałek d. 14. b. m. odbędzie się w tutejszym łać. kościele katedralnym uroczysta intronizacya Najprzewielebniejszego Arcybiskupa Archydyecezyi łacińskiej ks. Łukasza Baranieckiego, a dla uświetnienia téj uroczystości będzie wykonana msza kompozycyi pana Józefa Leidl, śpiewaka opery tutejszej.

Dowiadujemy się także z wiarogodnego źródła, że tutejsi malarze mają zamiar urządzić na wiosnę wystawę obrazów pędzla artystów krajowych i pragną bardzo, ażeby ich koledzy ziomkowie na prowincyi i zagranicą bawiący spieszyli z ukończeniem zaczętych dzieł dla przesłania ich na wspomnioną wystawę, której termin w swoim czasie dokładnie oznaczony będzie.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie z 11. stycznia.)

Lwów. Na naszym dzisiejszym targu płacono za korzec pszenicy 15r.37k.; żyta 6r.7k.; ziemniaków 5r.48k. Cetnar siana 3r.40k. Sąg drzewa bukowego 27r.30k; sosnowego22r. Kwarta wódki przedniej 50k.; szumówki 35k. Krupy, mąka i reszta drobnej sprzedaży bez odmiany. Żyta, jęczmienia, grochu, prosa, hreczki i okłotów nie było na targu.

(Ceny targowe w obwodzie Bocheńskim.)

Bochnia, 4. stycznia. Według doniesień handlowych z Bochni, Wieliczki, Wojnicza i Brzeska sprzedawano tamże na targach w drugiej połowie grudnia w przecięciu korzec pszenicy po 14r.52k.—16r.33k.—14r.30k.—12r.30k.; żyta 10r.38k.—9r.30k.—10r.30k.—9r.; jęczmienia 10r.17k.—10r.—10r.15k.—10r.; owsa 7r.15k.—5r. 57k.—6r.8k.—6r.; hreczki tylko w Wojniczu 15r.30k.; ziemniaków 4r.45k.—5r.—4r.—4r.35k. Cetnar siana 3r.—2r.55k.—3r.—3r.; wełny tylko w Wojniczu 200r., nasienia konicza tylko w Bochnii 46r. 15k. Sąg drzewa twardego 16r.23k.—18r.—14r.10k.—13r.45k. miękkiego 13r.—15r.—12r.30k.—12r.30k. Funt mięsa wołowego po 10k. Garniec okowity 3r.8k.—4r.10k.—3r.10k.—4r. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 11. stycznia.

W monecie konwencyjnéj.	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	14	5	17
Dukat cesarski	5	17	5	22
Półimperyał zł. rosyjski	9	10	9	13
Rubel śr. rosyjski	1	46	1	47
Talar pruski	1	35	1	37
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	18	1	19
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	100	2	100	10
Galicyjskie l. z. w kasie T. Kr.	100	6	100	30

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 11. stycznia. Csato, c. k. komisarz cyrkularny, z Tarnowa. — Wiktor Walenty, z Hruszowiec. — Świątkiewicz Józef. z Potylicza. — Małachowski Feliks, z Ostrowa. — Osmólski Władysław, z Góry. — Rozborski Michał, z Przemyśla. — Wiktor Stanisław, ze Sanoka. — Sozański Celestyn, ze Sambora.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 11. stycznia. Książę Karol Jabłonowski, do Bursztyna. — Gumowski Wiktor, do Bereźnik. — Jełowicki Wenant, do Chudyjowiec. — Garapich Eliasz, do Zagórza. — Micewski Konstanty, do Nowego Miękisza. — Stobiecki Leon, do Bartyszowa. — Żukiewicz Konstanty, do Steniatyna.

Spostrzeżenia meteoroligiczne we Lwowie.

Dnia 11. stycznia.

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery	
6 god.zr.	28.″ 1.‴ 10⁗	—15°	—10,5°	wschodni	Pochm.	⊙
2 god. zr.	28. 1. 10	—10,5°	—15	półn. wsch.	„	mgła
10 g. ww.	28. 1. 10	—12°		—	„	—

Uwaga: Dnia 12. stycznia o 6. godz. zrana pokazywał Term. —14°, o 9. g.—16°

TEATR

Dzisiaj: **Antonio Grimaldi** wielka opera niemiecka.

Jutro: **Reduta.**

W Poniedziałek: Na dochód Leona Rudkiewicza **Mnich**, wielka narodowa trajedya w 3 aktach, i **Grenadyery Napoleona** komedya w 1. akcie.

Główny Redaktor **M. Szreniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. Drukarni rządowéj.